

ЯНГИЛИККА ЯХШИ ИШ ЯРАШАДИ

Матбуотда хабар берилганидек Тошкентда ўн иккинчи чакирчи Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг бешинчи сессияси ўзини бошлади.

Сессия кун тартибига «Мустандил давлларлар шартнома тўғрисида»ги шартнома лойиҳаси, Ўзбекистон ССРнинг «Оммавий ахборот воситалари тўғрисида», «Видеон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»ги қонуналар лойиҳалари муҳофазаси, Ўзбекистон ССРда таъси иқтисодий фаолият ва чет эл инвестициялари тўғрисида қонуналар қабул қилиш масалалари ва бошқа бир қанча муҳим мавзулар киритилган.

Олий Кенгаш Ўзбекистон ССР Дон маҳсулотлари ва зери бўлиб ишлаган А. Н. Муталовни Ўзбекистон ССР Президенти хузуридаги Вазиранлар Маҳмадси раисининг ўринбосари этиб тасдиқлади.

Одил ЁҚУБОВ:

МОСКВАДА ТҶЙ ТАРАДДУДИ

Яқинда Москвада ССЖИ Ёзувчилар уюшмасининг конференция залида улуг шонирини Аллишер Навоийнинг 550 йиллик тўйини нишонлаш Бутуниттифоқ комиссиясининг мажлиси бўлди.

Эрлигининг масъул ходими Юрий Гурьянов ва ССЖИ Ёзувчилар уюшмасининг котиби Сергей Колос Москвада бу табаррук санини нишонлаш борасида олиб бориётган ишлар хусусида ахборот берди.

ЯНГИ РУКН: ИХТИЁР МЕНДА БЎЛСА...

Дунёда тараққиётнинг узлуксиз ва завол билмас йўлига чиқиб олган давлатлар демократияни ривожлантиришни ўз ҳаётини манфаатларининг асоси деб билдилар. Давлат ишларини умумхалқ томонидан очиқ йўл билан сайланган раҳбарлар бошқарадилар.

Яқинда марказий ойна жаҳон мухбири халқ ҳаракатларининг бир неча етакчиларига: «Сиз жумҳурият президенти бўлсангиз, нима қилардингиз?» деб савол берди.

Хозир бизда ҳам шундай эҳтиёт етилганга ўхшайди. Қадрли дўстлар! Биз сизнинг фаол фикрингизни билишни истайми. Сизга берадиган саволимиз битта: Хозирги шароитда агар ихтиёр сида бўлса, халқ ва жумҳурият учун нима ишлар қилардингиз? Ўзингизнинг айтганида:

Ихтиёр менда бўлса, энг аввало гапни қамқайтирдим. Худу-бехуду мажлис чакирчилик, ҳом-хатала қарорлар қабул қилинишига йўл қўймадим.

Т. МЕҲМОМОВ, аспирант

Навоийнинг дастхати

Дарҳақиқат, беш асрдан буён назм саройини титратиб келадиган улуг бобоналонимизнинг дастхати қандай эканлигини билиш биз учун энг ширин оро эди.

Ўзбекистон ва Эрон ўртасидаги достлиқ алоқалари шарофати тўғрисида кўп йиллик мурувими ҳосил бўлди. Шониринг ана шу табаррук дастхати навоийшунос олимга Суйиға Ганиева буюртмасига кўра Тошкентга етиб келди.

Ўзбекистон Фанлар Академияси Бунёдидини Шайхунисолик институтини, «Хақиқати Ўзбекистон» муҳарририятини, «Шарқ» нашриёти, Ўзбекистон ССР геология ва минерал ресурслар Давлат комитетини, «Советотермез» автогидротранспорт биртлашмаси янги жамаиятга муассислик қилди.

Шоёқубов жамаият президенти этиб сайланди. Инглиз қатнашчилари Тейрондаги Рўдакнинг жамаияти номига табрик мактуби йўллади. Ўзбекистон олимлари ўз навбатида Хурсан Деҳлавийнинг «Хашт беҳишт» девонининг дастхати туширилган микрофильм, шунингдек, аллома асарларига ишлатилган миниатюралардан иборат рангли альбом совға қилди.

Биз Бутуниттифоқ юбилей комиссиясига ўз истак ва тақдиримизни изҳор этдик. Бўзи тайёргарлик ишлари суст кетаётганлигини, хусусан, Бутуниттифоқ радиоси ва телевидениеси хотирасига буюк адибимиз хотирасига, унинг ижодини тарғиб ва ташвиқ қилиш ишларига лоқайд қараётганини, хусусан, тазкираб ўтди.

ЕЧИМИ ТОПИЛМАЁТГАН МУАММОЛАР

Хозир иқтисодий тенгликлар юзага келган, оқибатда маданий ҳаётимиз ҳам, маънавиятимиз ҳам қийин ҳаловатга тушиб қолаётган шароитда коммунист иқтисодкорларнинг ва уларнинг партиа ташкилотининг роли қандай бўлиши керак? Бу қийинчиликларни бартараф этиш ўрлари борми? Бор бўлса улар нималардан иборат?

«Ёзувчи» нашриёти эса 238 тонамдан бор-йўн 44 тонамасини олган. Қоғоз нархи ҳам бир неча баробарга ошган. Яхши китоблар йиллаб набват кутиб қолмоқда. Айни пайтда қоғоз қамлигига қарамай олдик-қочди китоблар кўпайиб бормоқда. Демак, буларни тартибга солиш лозим. Шунингдек, китобларга тўланадиган қалам ҳақларини ҳам кўпайтириш лозим. Умуман, китоб нашрлари билан боғлиқ бир қарор ишлаб чиқиш зарур.

Анджон шаҳрида авваллари 40 дан ортик чойхона бор эди. Кейинчалик аксарияти йўқотилди. Борлари эса эътибордан четда қолиб, майхоналарга айланди.

Биз мақолани ўқиб чиққан, маҳалла аҳлиларини тўлаб маслаҳатлашдик. Шаҳарнинг Бобур шоҳқўчасидаги ташландик жойда ҳаёт йўли билан чойхона қуришга киришдик. Яқинда уни ишга туширдик. Шу муносабат билан халқни йғдик. Йғилишда шалқар ироққўми ва ветеранлар кенгаши, кўшни маҳаллалар ва шаҳар бек масжидидан вакиллар қатнашдилар. Шу аснода Бобурнинг киндик қолар тўкилган шаҳарда миллий

Шоёқубов жамаият президенти этиб сайланди. Инглиз қатнашчилари Тейрондаги Рўдакнинг жамаияти номига табрик мактуби йўллади. Ўзбекистон олимлари ўз навбатида Хурсан Деҳлавийнинг «Хашт беҳишт» девонининг дастхати туширилган микрофильм, шунингдек, аллома асарларига ишлатилган миниатюралардан иборат рангли альбом совға қилди.

Шоёқубов жамаият президенти этиб сайланди. Инглиз қатнашчилари Тейрондаги Рўдакнинг жамаияти номига табрик мактуби йўллади. Ўзбекистон олимлари ўз навбатида Хурсан Деҳлавийнинг «Хашт беҳишт» девонининг дастхати туширилган микрофильм, шунингдек, аллома асарларига ишлатилган миниатюралардан иборат рангли альбом совға қилди.

«Известия» рўзномасининг хабар беришича, қардош Қозғосгонининг Чимкент вилоятидаги Туркистон шаҳрида янги дорулфунун ташкил этилди. Унга янги сўфийлик мазабига асосиеси, Аллишер Навоий таъбири билан айтадиган, Туркистон мулкнинг шайхул мамонихи Аҳмад Ясавий номи берилди. Бу бежиз эмас. Туркистон Аҳмад Ясавий тўғрисида муқаддас ҳаёти сифатида жаҳонга танилди, халқаро

Замона зайли ва давр тақозосига кўра ташкил топган янги Туркистон Давлат дорулфунунини моҳият эътибори билан дунёвий билимлар маскани ҳисобланади. Унда ислом, христиан, яҳудий, будда каби динлар асослари ҳам ўқитилди, маданиятнинг барча соҳаларини, жумладан, диний ташкилотларнинг ҳам пухта эгаллигини, кенг дунёқарашли мутахассислар тайёрланади.

БАСТАКОРЛАРГА ЭЪТИБОР

Жумҳурият бастакорларининг V Пленумига бағишланган давра суҳбатини бошлаб бера экан, ушима раиси Аҳмад Жабборов бастакорларнинг жамаиятда туганган ўрни, яратилган асарлар аҳамиятини ҳақиқат гапириб, жумладан шундай деди:

Маълумки, мусиқа санъати қадимдан мавжуд, бироқ ёзма услубда бўлмаган. 1936 йилда Тошкент Давлат консерваторияси очилганга, бизда ҳам ёзма услубда асарлар яратувчи бастакорлар етишиб чиқа бошлади. Хозирги вақтда Ўзбекистонда қўшнанд то операга қадар гузал асарлар яратган бастакорлар яшаб ижод қилишмоқда.

«ШУХРАТИНИ КИМ ТИКЛАЙДИ?»

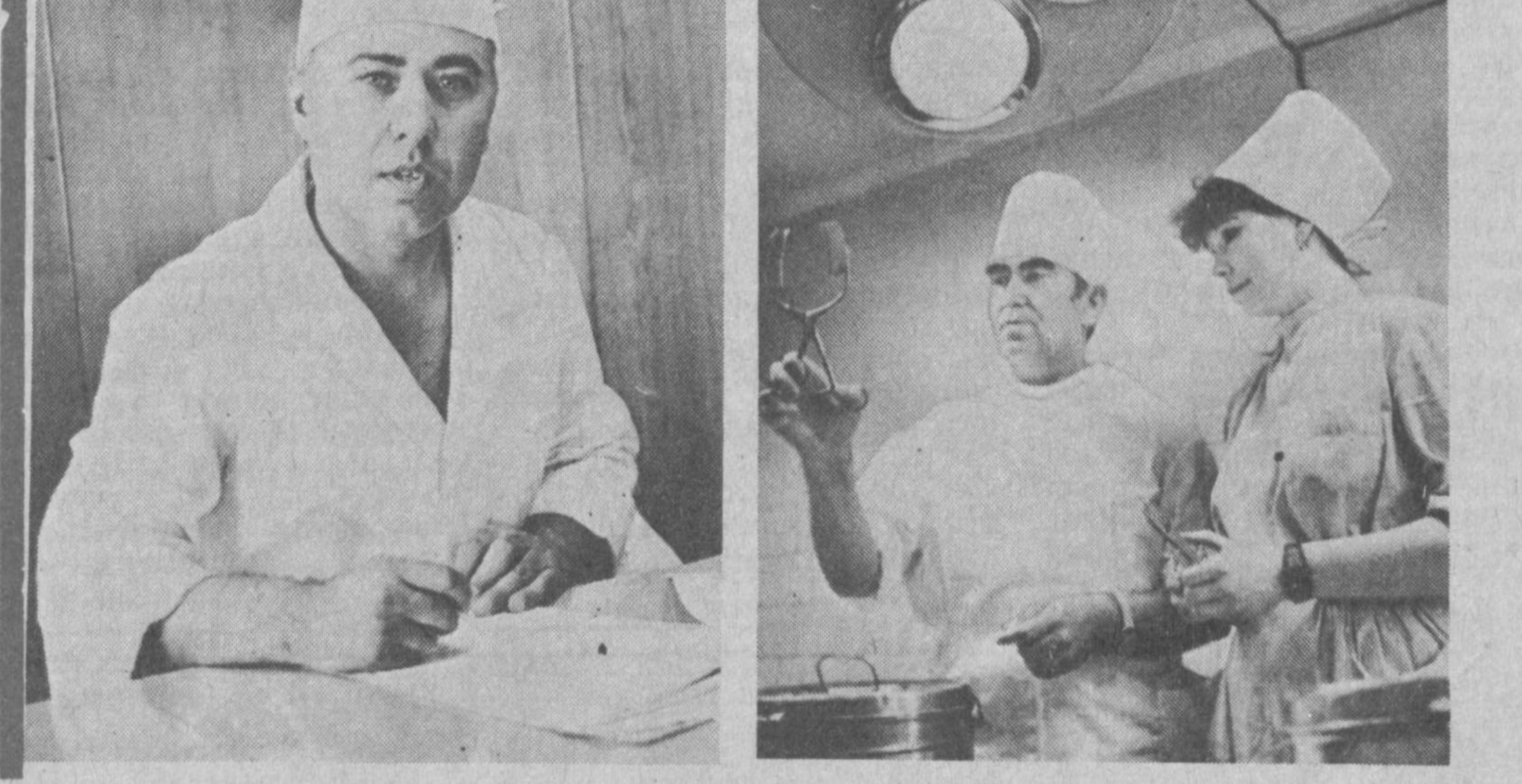
«Шохратини ким тиклайди?» номи мақоласини ўқиб, биз никоҳатда мамнун бўлдик.

Шоёқубов жамаият президенти этиб сайланди. Инглиз қатнашчилари Тейрондаги Рўдакнинг жамаияти номига табрик мактуби йўллади. Ўзбекистон олимлари ўз навбатида Хурсан Деҳлавийнинг «Хашт беҳишт» девонининг дастхати туширилган микрофильм, шунингдек, аллома асарларига ишлатилган миниатюралардан иборат рангли альбом совға қилди.

ТУРКИСТОНДА ДОРУЛФУНУН ОЧИЛДИ

«Известия» рўзномасининг хабар беришича, қардош Қозғосгонининг Чимкент вилоятидаги Туркистон шаҳрида янги дорулфунун ташкил этилди. Унга янги сўфийлик мазабига асосиеси, Аллишер Навоий таъбири билан айтадиган, Туркистон мулкнинг шайхул мамонихи Аҳмад Ясавий номи берилди. Бу бежиз эмас. Туркистон Аҳмад Ясавий тўғрисида муқаддас ҳаёти сифатида жаҳонга танилди, халқаро

Замона зайли ва давр тақозосига кўра ташкил топган янги Туркистон Давлат дорулфунунини моҳият эътибори билан дунёвий билимлар маскани ҳисобланади. Унда ислом, христиан, яҳудий, будда каби динлар асослари ҳам ўқитилди, маданиятнинг барча соҳаларини, жумладан, диний ташкилотларнинг ҳам пухта эгаллигини, кенг дунёқарашли мутахассислар тайёрланади.

Тўра МИРЗАЕВ:

АДАБИЁТ ИЛМИНИНГ ИСТИҚБОЛИ

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институти...

Сиз бу гапларни ўзининг тарихи ва аъёнчилигида...

Муҳбир: — Ушбу мулоҳазаларини ва шуни қисқартирайми...

Турғунлик даври адабий жараёнида...

Алишер Навоий бўлими, Ўлимга филология фанлари доктори, профессор А. Хайитметов...

Биз шу пайтгача Навоий иқоиди, умуман, ўзбек адабиёт тарихини ўрганишда...

Муҳбир: — Тил ва адабиёт институтининг илмига эътиборини...

Муҳбир: — Тил ва адабиёт институтининг илмига эътиборини...

Саримсоқов, Ўлимнинг қириқ келажакдаги асосий вазифаси ўзбек адабиётидаги...

Шарқий Туркистонда навоийхонлик XVI асрдан илди...

Муҳбир: — Ушбу мулоҳазаларини ва шуни қисқартирайми...

Муҳбир: — Ушбу мулоҳазаларини ва шуни қисқартирайми...

ШАРҚИЙ ТУРКИСТОНДА НАВОИЙХОНЛИК

Ўзбек-уйғур адабий муносабатлари тарихида, айниқса XV асрдан кейин, Алишер Навоийнинг ўйғур адабиёти учун ҳам...

Муҳбир: — Ушбу мулоҳазаларини ва шуни қисқартирайми...

Муҳбир: — Ушбу мулоҳазаларини ва шуни қисқартирайми...

сатор, қонун, ул, рубо, гежак қаторли созларини яхши қилди...

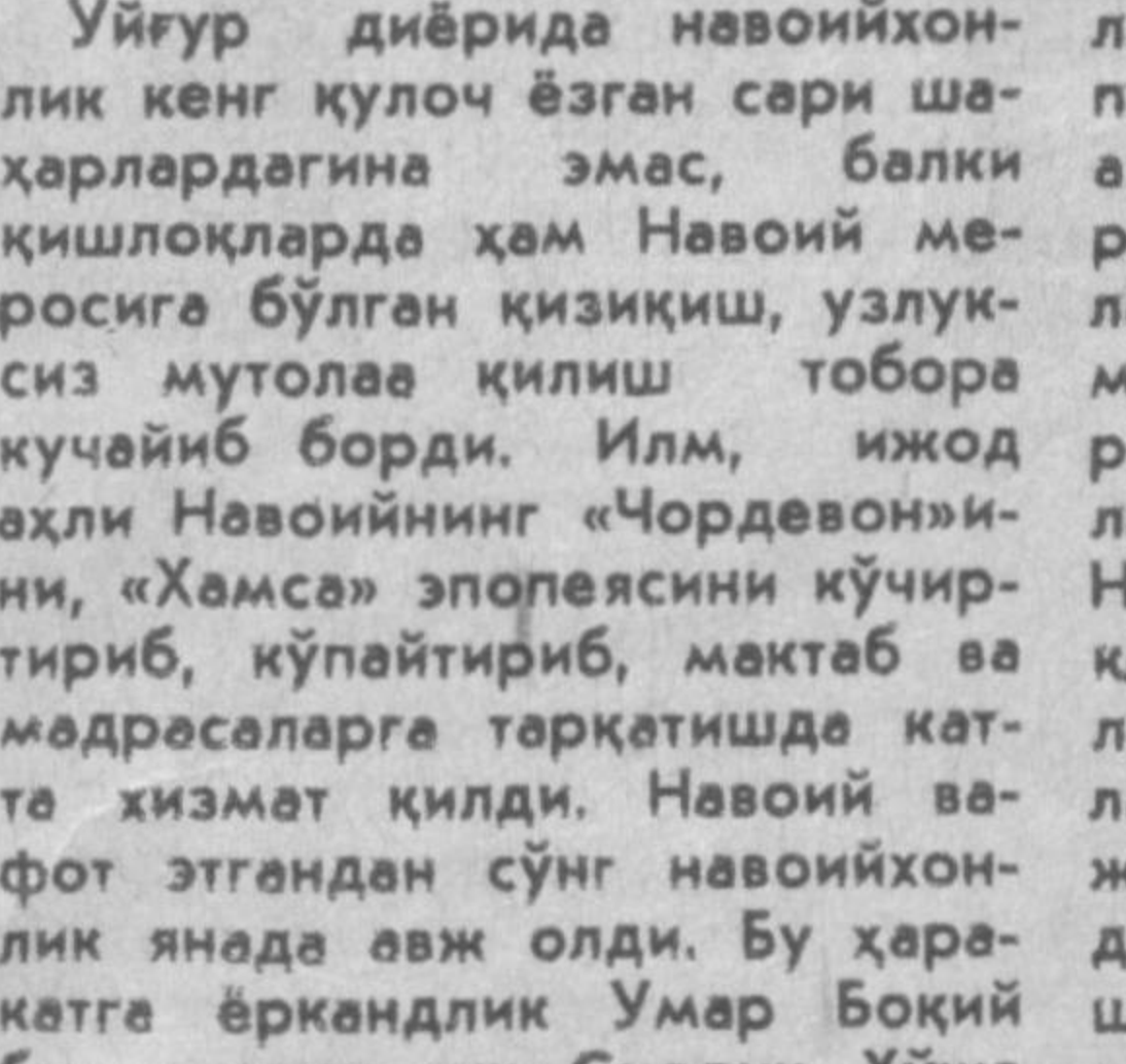
Муҳбир: — Ушбу мулоҳазаларини ва шуни қисқартирайми...

Муҳбир: — Ушбу мулоҳазаларини ва шуни қисқартирайми...

ийнинг қисқа тарихи ва қириқ келажакдаги асосий вазифаси ўзбек адабиётидаги...

Муҳбир: — Ушбу мулоҳазаларини ва шуни қисқартирайми...

Муҳбир: — Ушбу мулоҳазаларини ва шуни қисқартирайми...

СУКУНАТ ҚЎНФИРОФИ

ЕЗУВЧИ ПИРИМҚУЛ ҚОДИРОВНИНГ «АВЛОДЛАР ДОВОНИ» РОМАНИ ҲАҚИДА АЙРИМ КУЗАТИШЛАР

диловнинг «Авлодлар довони» романи бир кенча вақт таъкидларга...

тир. Негаки, Мирзо Бобур Фарғона водийсида дунёга келиб, Аграда вафот этган...

П. Қодиров асарлари эл оғзига тезда тунди. Метабук Қўшожонов...

АЛЛОХГА БЕҲИСОБ ШУКРЛАР БЎЛСИНКИМ, жамиятимиздаги ижобий ўзгаришлар диний ҳаётимизда ҳам улкан бурилишга сабаб бўлди...

Иброҳим Ҳаққул назарида дин — ахлоқ, одоб, гўзаллик ва озоқликдан иборат. Ҳаёт қани? Дуненинг одобончилиги қани? Оила қани, илму фан қани...

Бўлса кифоя қилади. Лекин мусулмон шахс сифатида ўзига керакли нарсаларни Билиб олиши фарзи айн. Мисол учун ҳалол-ҳаромни, савоб-ғуноҳни ажратиб, таҳорат, гусл, намоз, рўза ва бошқаларни билиб, амал қилмоқ ҳар бир мусулмонга фарзи айн.

Ислому мусулмонлардан ҳар бир ишни яхшилаб қилишни, илҳос билан ишлашни талаб қилади. Пайғамбаримиз Мухаммад алайҳиссалом: «Албатта Аллоҳ таоло сизлардан бирингиз иш қилса, яхшилаб қилишни хоҳлайди» деганлар.

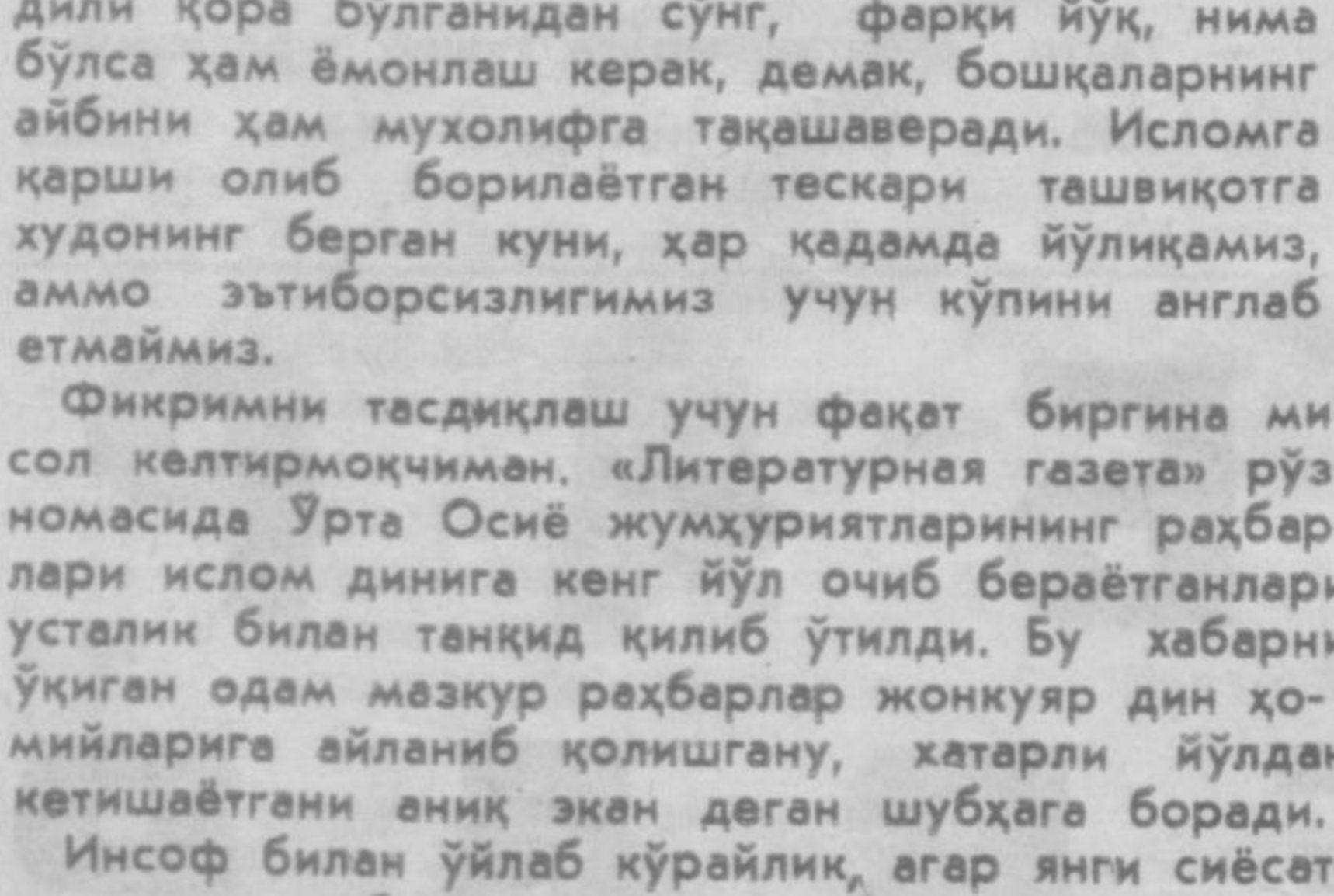
вақтида ухлабдилар, вақтида рўзгор ташвиши билан овозра бўлиб, вақтида дам олибдилар. Хуллас, оддий ҳаётини кўрибдилар. Шунда ўзларича пайғамбар алайҳиссаломнинг ибодатларини оз-йиқ соллашибди...

Ҳуқуқнинг ҳам динга, диндорларга муносибати кундан-кунга яхшиланган бўлмоқда. Кўплаб масжидлар очилди ва очилмоқда. Диний ўқув юрталари ҳам, улардаги талабаларнинг сонини ҳам кўпайиб бормоқда.

Ҳаётда қандай салбий ҳолат бўлса, бунга исломни айбдор қилишга шошилишди. Икки тоифа бир бўлиб, аёлларнинг ўзига ўт қўйиши кўпайиб кетганда ҳам исломни айблашди. Биз исломда ўзини ўзи ўлдирдилик гуноҳ эканини тушунтирдик.

Ислом бошқа динларга ўхшаб фақат руҳий ҳаётгагина эътибор бермайди. Балки ҳам руҳ, ҳам жисмга бирдек эътибор билан қарайди. Ислом мусулмонларни намоз ўқишга қандоқ буюрган бўлса, илм-маърифатга ҳам шундоқ буюради.

Мухаммад Содиқ Мухаммад Юсуф

Фарғона фожияси — миллатлараро низолар чиққанда, яна исломга осилишди. Биз исломда миллатчилик йўқлигини баён қилдик. Ислом ҳаёт бошқа дин вакиллари билан ҳам тинч-тотув яшаш тарафдори эканини айтдик.

бу юради. Намоз ўқиш ҳам фарз, илм талаб қилиш ҳам фарз. Улар учун рўза туттиш ҳам фарз, ватанин ҳимоя қилиш ҳам фарз.

моний, маънавий қарашлари ислом таълимоти билан чуқур боғлиқ. Лекин шунга қарамаست, Навоийнинг ижоди таърихларининг диний мезонда баҳолаш ёки уни диний ақидаларнинг тарғиботи сифатидагина улуғлаш ўзга мумкин эмас.

Фикрининг тасдиқлаш учун фақат биргина мисол келтириш мумкин. «Литературная газета» рўзномасида Урта Осий жумҳуриятларининг раҳбарлари ислом динига кенг йўл очиб бераётганлари усталик билан танқид қилиб ўтилди.

Ҳўш, муҳолиф муҳолифлик қилар экан, биз нима қилишимиз керак? Албатта, қараб турмаслигимиз керак ва ҳамма нарсани янгидан бошлашимиз лозим.

Шариат мусулмонларга таҳорат қилишни қандоқ қилиб ўргатган бўлса, савдо-сотикни ҳам шундоқ ўргатади. Уламоларимиз ибодатнинг таърифида, Аллоҳга яқинлик ҳосил қиладиган ҳар бир иш ибодатдир, деганлар.

«Шу ўрнида, нозик бир масалага ишора қилиб ўтиш зарур. Исломда сўфийлик ҳаракатининг келиб чиқиши сабабларидан бири баъзи ҳоким ва бошларнинг зебу зийнатга, ҳоши ҳавасга ҳаддан ташқари берилишига қарши норозилик ифодасидир.

Масжидларнинг «пасха» байрамида марказий матбуот ҳамма ёқни ахборотга тўлдириб ташлади. Мусулмонларнинг ҳайити ҳақида «Время»даги қисқа хабардан бошқа нима қилинди?

Зикр қилинган ва қилинмаган сабабларга кўра ҳозирги кунда ислом ҳақида ҳар хил нотўғри тушуночалар пайдо бўлмоқда. Бу нотўғри тушуночалар диндорлар орасида ҳам, бошқаларда ҳам бор.

Мусулмончиликда фарз, бажарилмаса гуноҳ бўладиган ишлар, иккинчи хил бўлади. Биринчиси — фарзи айн, яъни ҳар бир мусулмоннинг шахсига фарз қилинган ишлар.

Навоий Куръон ва Ҳадис маъноларини кишиларга адабий йўл билан етказса, мусулмонларнинг бу соҳадаги эътиҳодларини қондорса, фарзи кифоя адо қилган бўлади-ку.

Масжидларнинг «пасха» байрамида марказий матбуот ҳамма ёқни ахборотга тўлдириб ташлади. Мусулмонларнинг ҳайити ҳақида «Время»даги қисқа хабардан бошқа нима қилинди?

Бу ўрнида мен ҳурматли аъёнларимиз Иброҳим Ҳаққулнинг «Оқиллик ва ғофиллик» мақоласига тўғриватган ўқишларимни эслатаман.

Иккинчиси: Фарзи кифоя, бу фарзга бажарилмиш лозим бўлган ишни мусулмонлардан баъзилари адо қилса билан, бошқаларидан бу фарз тўшади.

«Диндордан даҳо қилиш» деб, диндор де ҳоларини ҳам динсиз қилиш ислофданин ўзи? Ҳазрат Навоийнинг ўзлари диндормас десак, қўнармиканлар? Бошқа деҳоларимизчи?

МЭМАС, ҳақиқатини тушунириш учун айталаман. Гинахонлик бизга ярашмайди. Биз барча дин вакилларида берилган ва берилаётган «кенгликлардан жуда ҳам хурсандимиз. Масжидларга қолган барча черковларини ҳам қайтариб берилишига тарафдоримиз.

«Оқиллик ва ғофиллик» мақоласи ҳам шундай уриносилардан бири деб биламиз. Лекин гап мақоланин охирида баён қилинган — динга Оврупоча қараш ҳақида.

Хўш, бу фикрга қўра Навоий мусулмон эмас дейишимиз керакми? Ҳамма бало аввал айтганимиздек, исломга фарз назари билан қарашда. Улар мусулмонларни иккига бўлиб қарашди.

«Диндордан даҳо қилиш» деб, диндор де ҳоларини ҳам динсиз қилиш ислофданин ўзи? Ҳазрат Навоийнинг ўзлари диндормас десак, қўнармиканлар? Бошқа деҳоларимизчи?

МЭМАС, ҳақиқатини тушунириш учун айталаман. Гинахонлик бизга ярашмайди. Биз барча дин вакилларида берилган ва берилаётган «кенгликлардан жуда ҳам хурсандимиз. Масжидларга қолган барча черковларини ҳам қайтариб берилишига тарафдоримиз.

«Оқиллик ва ғофиллик» мақоласи ҳам шундай уриносилардан бири деб биламиз. Лекин гап мақоланин охирида баён қилинган — динга Оврупоча қараш ҳақида.

Хўш, бу фикрга қўра Навоий мусулмон эмас дейишимиз керакми? Ҳамма бало аввал айтганимиздек, исломга фарз назари билан қарашда. Улар мусулмонларни иккига бўлиб қарашди.

«Диндордан даҳо қилиш» деб, диндор де ҳоларини ҳам динсиз қилиш ислофданин ўзи? Ҳазрат Навоийнинг ўзлари диндормас десак, қўнармиканлар? Бошқа деҳоларимизчи?

ЯНА БИР НАРСАГА АЛОҲИДА ЭЪТИБОР БЕРМОҚ КЕРАК. Жамият ўзига фарзи кифоя бўлган ишда етарли кишиларни тайёрлаб олгандан сўнг, тайёрланган кишилар учун ўз соҳасида жамиятга ўринлатиб хизмат қилиш фарзи айига айланади.

«Диндордан даҳо қилиш» деб, диндор де ҳоларини ҳам динсиз қилиш ислофданин ўзи? Ҳазрат Навоийнинг ўзлари диндормас десак, қўнармиканлар? Бошқа деҳоларимизчи?

Ҳазиллашиб тортманг аста рўмолин, ёр-ёр...

Келин бўлган билар келин аҳволин, ёр-ёр... Содиқ МАҲЖАМОВ суратга олган

ДАСТУР

РАИОН РЎЗНОМАСИНИНГ СЕРҒАИ-РАТ, ҳозиржавоб муҳбири Сорий ақинда...

етти сўмга тўғри келибди. Манави латифани эшитганмисиз? Афанди бир мирдан туҳум олиб...

нимжон бўлайти? Бу томонда дўконларнинг пештахталари бўм-бўш бўлса...

МАЗАХЎРАК

Умр — оқар дарё деғанлари рост экан, мана, ҳаш-паш дегунча...

дан тўкилган бир шингил латифалардан эшитинг: Бор, ҳовлидаги гулларга суви қуяиб кел...

Мавлоно Ҳижрат дорилфанода ўз замонасининг гарйдори забон пешравлари...

ЕТКАРУНГЛАР САЛОМИМНИ

Бу не фитнес, икки ўғри ўғирлади балонимни. Мелиссаси балон йўқ, деб, тешиб берди талонимни...

Рассом А. ҲАКИМОВ

САВОЛГА ЯРАША ЖАВОБ

— Сен нима деб ўйлейсан, бизда ошкоралик бўлгани яхшимми? — Ҳа, Фақат хавфсизлик ҳам таъминланса...

ИЛТИМОС

Соқол-муълаб йингитга, Дўстлар, жуذا ярашар. Шу боисдан қизлар ҳам...

Чойхона Хабарлари

Бозорнинг чайқовчилик расасида, ташкилотчилик асосида ноб модалар ауқонии ўтказилди. Бунда чет алда тайёрланган кийим-кечкалар...

Чойхона Хабарлари

Бир одам подшога деди: — Мен сен ҳақингда ҳақиқатни билмаман. — Канақа ҳақиқатни? — Сўради подшо...

ЭЪЛОН

Ўзбекистон ССР Маданият вазирлиги М. УЙҒУРНОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ САНАЪАТ ОЛИИ БИЛИМҲОҶИ

БОЙВУЧЧА ВА ГАДОЙ

Ғадоӣ бир уйдий эшигини тақиллатиб, хайр сўрабди. Уша пайтда томда юрган уй бекаси ғайогий дебди: — Пастда бўлганмида эди, бир парча нон берардим...

ФОРС ЛАТИФАЛАРИ

— Онажон, ҳамиша ҳам шундай бўлмайди-ку! Иншоолло, мен катта бўлсам, ўзим тиланчилик қиламан, сиз уйда ўтириб ором оласиз.